

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

Sectio I. Quid sit prædestinatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

DISPUTATIO XV.

De Diuina Prædestinatione.

ARCANAM rem aggredimur, mysterij altitudine secretam, sacramentorum profunditate reconditam, humano ingenio inscrutabilem, beatis mentibus venerandam, Deo soli notam; quæ quantò mentis aciem mysteriorum obscuritate obrundit, tantò acriùs illam acuit ad inuestigandum curiosius: quippè de re agitur, è qua summa nostræ felicitatis pendet. Atque utinam quòd res est grauior, eò futura sit nostra hæc disputatio vtilior ad vitæ mores componendos, ex quorum probitate pendet optatissimus exitus nostræ prædestinationis, cuius iam felicissima initia nos participare speramus.

SECTIO I.

Quid sit Prædestinatio?

I. PRÆDESTINATIO, Authore Sancto Thoma i. p. quæstione vigesima tertia, articulo primo est, transmissio creaturæ rationalis in finem vitæ æternæ: quæ duplex est, Realis siue exercita, & Intentionalis seu mente concepta. Prædestinatio non priorem, sed posteriorem transmissionem propriè importat, ut constat ex particula, *Præ*, quæ antecessionem æternitatis ad terminum prædestinatum, qui in tempore executioni mandatur, importat. Tria igitur ad obiectum prædestinationis concurrunt, finis, qui est vita æterna; subiectum, quod est creatura rationalis; & media, quibus rationalis creatura adiuta ad destinatum peruenit finem. Quæ omnia còplexus est Paulus ad Romanos octauo, illis verbis: *Quos prædestinauit, hos & vocauit; & quos vocauit, hos & iustificauit; quos autem iustificauit illos & glorificauit.* Controuersia igitur est, an prædestinatio formaliter importet actum intellectus, an voluntatis, an vtrumque simul. De qua,

2. PRIMA sententia est Thomistarum affirmantium, Prædestinationem formaliter importare actum intellectus. Fundamentum est. Quia prædestinatio est pars prouidentie; prouidentia autem non in voluntate, sed in intellectu formaliter consistit. Confirmatur, nam Prædestinatio importat rationem ordinis aliquorum in salutem æternam, in diuina mente existentem: atqui ratio ordinis ad intellectum, non ad voluntatem spectat: ergo. Adhuc tamen inter eos controuersum est, in

quo actu intellectus Prædestinatio consistat. Durandus in i. dist. 41. quæst. 1. consistere putat in actu intellectus practici, qui antecedit propositum diuinum conferendi media ad beatitudinem consequendam, & subsequitur voluntatem dandi gloriam: Plerique ex i hominibus in Imperio subsequente decretum diuinæ voluntatis, & immediatè determinante potentiam executiuam ad opus externum exequendum; Alij in actu scientiæ, subsequenti totam seriem decretorum circa prædestinatos, peculiari decreto approbatam; Nonnulli in sententia definitiua, quam Deus per practicum iudicium protulit de æterna felicitate electorum.

4. SECUNDA sententia est aliorum affirmantium, Prædestinationem formaliter importare, actum efficacem voluntatis conferendi gloriam electis. Fundamentum est. Quia per hunc actum prædestinati formaliter gloriam consequuntur.

5. TERTIA sententia docet, Prædestinationem formaliter, & completè acceptam consistere in vtroque actu, intellectus & voluntatis simul. Est Bonauent. in i. dist. 40. art. 1. quæst. 2. Fundamentum est. Quia vterque actus per se formaliter ad Prædestinationem spectat. Pro cuius difficultatis solutione,

6. Dicendum est, Prædestinationem principaliter importare actum efficacem voluntatis, tum gloriam decernentis, tum media eligentis; minùs verò principaliter actum intellectus, peculiari ratione disponentis, & ordinantis media ad finem consequendum. Prior pars assertionis probatur primò ex Paulo ad Ephesios 1. vbi prædestinationem explicat per actum electionis, & propositum voluntatis: & ad Romanos 8. Prædestinationem distinguit à Præscientia. *Quos*, inquit, *præsciuit, & Prædestinauit.* Secundò Prædestinatio includit ex parte prædestinantis efficacem determinationem, qua posita, implicat non sequi effectum prædestinatum: hæc autem determinatio conuenire non potest intellectui, sed voluntati, cuius est potentiam ad effectum vltimò determinare. Nam etiam si intellectus potentia determinet quoad specificationem, vltima tamen & efficax determinatio, quæ est determinatio quoad exercitiu, non est nisi à voluntate, cum qua determinatione, non stat sequi oppositum eius, quod determinatum est.

7. Tertiò, Prædestinatio est actus liber: liberum autem formaliter conuenit actui voluntatis, non intellectus: ergo Prædestinatio principaliter importat actum voluntatis, non

intellectus.

Durandus.
Thomista.

Bonauentura

Ephes. 1.
Rom. 8.

S. Thomas.

Rom. 8.

Thomista.

intellectus. Minor elucet, nam solus actus voluntatis est in Deo, & in quacunque alia natura intellectuali formaliter liber: nam scientia, quæ præcedit decretum diuinum, est necessaria; quæ verò subsequitur idem decretum, non est in se formaliter libera, sed ex præsupposito decreto, quod iam supponit Prædestinationem factam, eamque solum approbat: nam Imperium, ut suppono, in Deo non datur.

8. Quartò, Prædestinatio illum actum principaliter significat, vi cuius prædestinati saluantur: vnde Augustinus de bono perseuerantiæ cap. decimo quarto, Prædestinationem definiens ait, esse *preparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur*; Sed hic actus est voluntatis non intellectus: ergo. Maior, præter auctoritatem Augustini, constat ex ipsa definitione Prædestinationis, quæ est transmissio creaturæ rationalis in beatitudinem æternam; ergo eius potentia actum principaliter significat, cuius est rem in finem aliquem transmittere. Hoc autem non est intellectus, sed voluntatis; quia voluntatis est efficere, ut creatura per proportionata media ad finem, proprias vires excedentem, efficaciter perducatur.

9. Quintò, Reprobatio principaliter importat actum voluntatis, connotato tantum actu intellectus culpam præuidentis: ergo & Prædestinatio. Antecedens constat, quia reprobatio dicit exclusionem à regno, & destinationem ad poenam ob præuisa demerita: exclusio autem à regno, & destinatio ad poenam sunt actus voluntatis, non intellectus. Consequentiæ verò probatur; nam ita se habet prædestinatio ad gloriam, sicut reprobatio seu destinatio ad poenam: nam eodem modo prædestinatione electi destinantur ad gloriam, sicut reprobatione damnati deputantur ad supplicia.

10. Posterior pars assertionis constat auctoritate Scripturæ, & Patrum, passim prædestinationem explicantium nomine *Præscientiæ*; ad Romanos 11. *Non repulit Deus plebem suam, quam præscinit*, hoc est, quam prædestinavit, ut explicat Augustinus de bono perseuerantiæ cap. 18. Ratio verò est, quia sicut electio, præter actum voluntatis, peculiari ratione connotat actum intellectus, media cum fine conferentis; ita Prædestinatio, quæ est pars prouidentie supernaturalis, præter actum voluntatis, connotat etiam actum intellectus futura præuidentis, ac præordinantis.

11. *Obijcies*, Prædestinatio principaliter importat ordinem mediorum ad finem: atqui ordinare est proprium intellectus; voluntatis autem tantum est exequi ordinem ab intellectu præscriptum: ergo prædestinatio principaliter importat actum intellectus. Confirmatur, nam Prædestinatio intentionalis, quæ vi nominis formaliter importatur, principaliter significat huiusmodi ordinem, in diuina mente ab æterno existentem. Respondetur, distinguendo maiorem; prædestina-

tio importat ordinem mediorum ad finem practicum & exercitum, concedo; signatum & speculatiuum, nego. Vnde ad minorem; est proprium intellectus ordinare signatè & speculatiue, concedo; practice & exercite, nego. Ad confirmationem distinguo antecedens: Prædestinatio, vi nominis importat ordinem intentionalem signatum & speculatiuum, nego; practicum & exercitum, qui ab æterno in diuina mente existit per respectum ad futuram executionem, concedo.

12. Ad fundamentum primæ sententiæ nego minorem; nam etiam prouidentia, ut coniuncta est cum studio rerum gerendarum, qualis est prædestinatio, principaliter importat actum voluntatis. Ad confirmationem, neganda est minor, nam etiam voluntas, dum ordinem sibi ab intellectu præscriptum exequitur, dicitur executiue & exercite vnum ordinare in aliud.

SECTIO II.

An æternæ Prædestinationis aliqua causa præcesserit ex parte prædestinatorum?

13. *S*ensus quæstionis est, an Deus motus sit ad prædestinandos hos potius, quam alios, propter aliquam causam, quam in his præuiderit, & non in alijs? non intelligitur autem quæstio de Prædestinatione, quoad actum ipsum diuinæ voluntatis; quia cum hic sit increatus, causam habere non potest; sed intelligitur tantum quoad obiecta ad quæ actus ipse diuinæ voluntatis liberè terminatur. Nec etiam intelligitur, quoad singula obiecta mutuo inter se comparata, quoad pacto Deus vnum opus prædestinat propter aliud, ut gratiam iustificantem propter contritionem; sed quoad omnia collectiue sumpta; & sensus est, num prædestinatio quoad omnes effectus, quos includit, siue ut media, siue ut finem, causam habuerit ex parte prædestinatorum, ut potius hos, quam illos Deus ab æterno prædestinaret? vnde tandem controuersia tota resoluitur in primam gratiam, qua Deus in negotio salutis hominem præuenit; quæ deinde successiue continuata, cum reliquis auxilijs ad vltimum beatitudinis effectum perducit. Nam si in ea prædestinanda, Deus causam habuit ex parte prædestinandi, tota prædestinatio causam habere dicitur; quia tota prædestinatio fundatur in prima gratia. Supponimus autem hic contrarium Pelagium, opera solius arbitrij creati non esse sufficientia ad premium beatitudinis consequendum: vnde solum quærimus, an saltem ad gratiam, & gloriam prædestinandam Deus respectum habuerit ad aliquod opus nostri liberi arbitrij, tanquam ad meritum de congruo?

Pelagius.